

БИР КУНИ ШАХРИМИЗНИНГ

ТРИКОТАЖ ФИРМАСИ — ВИСТАВКАДА ҚАТНАШАДИ

ДИҚҚАТГА САЗОВОР КАШФИЕТЛАР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ

ОҚШОМИ

6.Янл чиқши.
7 июль 1971 й.
ЧОРШАНБА
№ 157. (1532).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

Ўзбекистон КП Тошкент Шаҳар Комитети ва Тошкент Шаҳар Советининг органи

ЯНГИ ТАКЛИФЛАР

ҲАММАСИ КОРХОНА ҲИСОБИДАН

УН ИККИ ХИЛ БЎЕҚДА

ЗАВОД УЧУН ЯНГИ КОРПУС

12 МИНГ «АЛИФБЕ»

Бүгүн

Тошкентдаги Офсет фабрикасига «Ўзбекистон» нашриётдан buyurtma келди. Buyurtмага биноан бу ерда қишлоқ хўжалик машиналарини авайлаб сақлашга, уларни унумли ишлатишга даъват этувчи расмий плакатлар тайёрланди. Шунингдек, улар орасида пахтаи тез ва лобуд қилмай йиғиштириб олишга уйдочи плакатлар ҳам бор. 10—15 минг нусxada чиқариладиган рангдор, расмлар даъватномалар пахта йиғиш-терини яқинлашиб келатганини муносабати билан чоп этилади.

Фабрикада «ПОЛ-7» маркази янги босма машинаси ўрнатилган. Унда ҳозиргача 400 минг нусxada ўқув кўлавлари чиқарилади.

Корхона коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этишга бағишлаб плакатлар чиқариш ланини ҳам мудатда оқдди байради.

Қорақалпоғистон Автоном Республикасига ўн икки минг нусха «Алифбе» юборилди. Кичикитойларнинг ўқув кўлавлари ҳам икки хил бўёқда тайёрланган.

Коммунистик меҳнат зарбдори комсомол аъзоси Надежда Силкина қўн-галайтерия фабрикасининг чевар тикувчиси. СУРАТДА: Н. Силкина.

Бурчмулла ўрмони

«Урмон хўжалигини техника билан қуролланиш ва химиялаштириш даражасини ошириш асосида ун бошқарини яқинлаштириш, давлат ўрмон фондининг ўрмон ресурслари ва ерларидан тўлароқ фойдаланилиши. Урмонларнинг махсуддорлиги ва сифат састави оширилиши».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Ўрмон хўжалиги давлат комитети Бурчмуллада бир юз эллик

«Бурчмулла» мева ва арча дарахтлари жуда бой. Айниқса, тоғ ёнбағрларида ёнбоғлар кўп. Улардан йилига 40—50 тонна

ёнбоғ йиғиштириб олиш мумкин. Мазкур беш йилликда янги ўрмон хўжалигида асаларчиликнинг ривожлантириш кўзда тутилмоқда. Мутахассислар бу ердан йилига ўн тоннадан зиёд асал олиш муминлигини аниқлашди.

Бурчмулла тошкентликлар севиб дам оладиган оромоғлардан бири ҳамдир. Суздаи ўрмон қўйида дам олиш уйлари, пионер лагерлари ҳам ташкил этилади.

Беш йиллик ВАХТАСИДА

Бир корхона хушхабарлари

БУЮМЛАРГА «СИФАТ БЕЛГИСИ»

«...БАРЧА ТУРДАГИ МАХСУЛОТЛАРНИНГ ТЕХНИКА ДАРАЖАСИ, ТЕЖАМЛИГИ ВА СИФАТИ ОШИРИЛДИ».

(КПСС XXIV съезди Директиваларидан).

Трикотаж фирмаси халқ истеъмоли буюмларининг юздан ортиқ ассортиментини ишлаб чиқармоқда. Трикотажчилар уларни ишлаб чиқаратган буюмларнинг ташқи безаги ва чидамлилигига алоҳида эътибор бермоқдалар.

Вильнюс ВИСТАВКАСИГА

Эстония билан Ўзбекистон республикаси халқ хўжалигининг ҳамма соҳасида эришилган ютуқлар узаро ўртоқлашмоқда. Бу сафар қардош республиканинг пойтахтида Совет Ўзбекистонига бағишланган виставка ташкил этилади. Виставкада республика халқ хўжалигида, жумладан, енгил саноат соҳасида эришилган ютуқлар намойиш қилинади. Павильонларнинг стендаларига Ўзбекистоннинг ССР енгил саноат министрияга қарашли корхоналарнинг хилма-хил буюмлари қўйилади.

Республикамиздаги айриқ-корхоналардан бири ҳисобланган трикотаж фирмаси ўз махсулотлари билан виставкада қатнашади. Шу муносабат билан, фирмада ташкил этилган комиссия

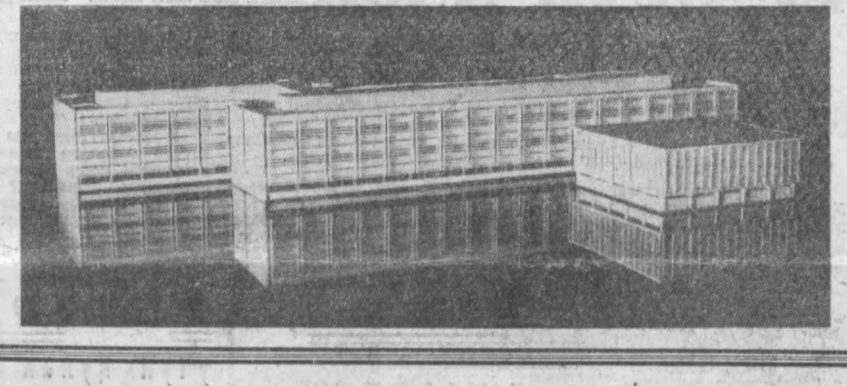
РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ТАКЛИФИ

Тошкентдаги 2-поайфзал фабрикасида рационализаторлар эркаклар оёқ кийимлари пластмасса пошнасини тайёрлашнинг янги усулини таклиф қилди.

Илгари пошналарини тайёрлаш учун бир неча операцияларни бажаришга тўғри келарди. Энди ортиқча қаражат ва вақт қисқартирилди. Янги таклиф

ФАХР БИЛАН ТИЛГА ОЛИШАДИ

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлик заводи коллективи номини Бўстонлиқ райониди Карл Маркс номли колхоз дала гвардиячилари мингадорчилик билан тилга олишади. Хўжаликда автотранспорт воситалари сақланган янги гараж биноси қуриб фойдаланишга топширилди. Уни қуришда колхоз қурувчилари билан бир сафда завод

ШАҲАР-КИШЛОҚ АВТОМОБИЛЬ «ШИФОКОРЛАРИ»

Коммунист И. Иванов бошчилик қилган сепарлар бригадасини Сирдарё областидаги 10 совхозда мана шу ном билан аташди. Бу бригада пахта йиғиш-терини маъмуний бошдан охиригача хўжалик далаларида бўлди. Бригада қаерда

автомобиль ёки қаногори экран, «огриб» колса ўша ерда ҳозирчи нозир бўлади.

«Гавташкентстрой»га қарашли транспорт бошқармасининг «Гавта» базасидан беш киши пахта териш машинаси турғулига ўтирди.

Совхоз ўтган йили плани ошириб бажарди, хўжалик меҳнат

қашлари ўларининг бу муваффақиятларида шахарлик дўстларининг ҳам қатнаши улушлари борлигини яқин билдилади.

Бир неча йилдириқ, бу икки хўжаликни дўстлик яллари туташтирган. Яқинда автомобилчилар совхозга эҳтиёт қисилар ва резиналар юбордилар.

Янги ЛОЙИХАЛАР

Чилонзорда бўлажак «Хлопкопробор» заводининг катта корпуси ҳамда ёрдамчи объектлар комплекси бунёд этилмоқда. Бу янги корпуста ҳозирги пайтда ишлаб турган «Гидромедпробор» заводи кўчиб ўтади. КПСС XXIV съезди қарорларида таъкидланганидек бу янги турли хил приборлар ишлаб чиқаришни йўлга қўяди.

СУРАТДА: бўлажак заводнинг макети. М. Нуриддинов фотолари.

Поётхтимиз меҳмонлари Муз устидаги РАҚС

Қуни-кеча «Юбилей» марказий спорт балдида «Айс ревию»-Вена муз устидаги балет томошалари бошланди. Австриялик санъаткорлар икки қисмдан иборат катта театрлаштирилган программани юксак маърабат билан жозибали рақслар, турли хил ўйинлар ижро этмоқдалар. Поётхатлик томошановилар, аниқса, уч марта жаҳон чемпиони, тўрт марта Европа чемпиони, Эммануил Даниел, муз устидаги рақс чемпионлари Микла ва Милош, балетнинг таниқли солистлари: Эмми Пунцигер — Фернанд Леманс, Алена Августова — Гуго Дюмлер ва бошқаларнинг чиқишларини зўр қизиқин билан томоша қиламоқдалар.

Комик Альберт Кей ва Люсьен Мейер бош-

Чўлқуварлар ХУРСАНД

Пойтахтимиз и и и тирроқ вақт мобайнида Ҳамза райониди вагон депоси коллективининг ўз оталиқларига олган хўжаликка қўрсатаётган ёрдамлари таҳсинга сазовор бўлмоқда. Дено ишчилари ўтган бир йилдан ортироқ вақт мобайнида Пахтакор райониди «Октябрь 50 йилдиги» номли 27-совхозга қишлоқ хўжалик техникаси ремонтини ишлатилган вақтиёт қисиларини сақлайдиган йиғирма олтига контейнер жўнатдилар. Хўжалик

Дўстлар ХУЗУРИГА

Бугуниттифоқ студентлар қурилиш оғрида қатнашаётган Уфадан нефчилик институтининг уч юз эллик студенти Тошкентда икки кун бўлиб, шаҳримизнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилдилар.

Тонгги газетасида

Кеча Кремлда СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин Совет ҳукумати ташкифига биноан Москвада меҳмон бўлиб турган Италия Ташқи ишлар министри Альдо Морони қабул қилиб, у билан суҳбатлашди.

5 июлда СССР

ДЕҲҚОНЛАР ҲИММАТИ

Қуни кеча шаҳардаги консерва заводида 7 минг тонна сабзавот махсулотлари, 35 тонна мева ва қулунай юборилди. «Плодоовощторг» таёйирлов конторасига ҳам кўпга мева ҳамда сабзавот жўнатилди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турғун Мирзоев рақаблар қилаётган «Ўзбекистон 40 йилдиги» колхозни деҳқонлар

ри шаҳарликларнинг дастурхонини ёз наълари билан тўқин соҳини қилиш мақсадида мўл-кўл мева ва сабзавот махсулотлари ештирилди. Улар шаҳарликларга 800 тонна сабзавот етказиб бердилар.

Бошқа хўжаликлар ҳам ҳар кун райондаги таёйирлов пунктига кўпга мева, сабзавот жўнатиб туришибди.

СЕРУНУМ МАШИНА

Тўқимачилик машиналари махсус Давлат конструкторлик бюросига қувончли хабар келди. Конструктор А. М. Мусахоннов СССР Олий Совети Президиумининг Фармонида биноан «Хурмат белгиси» ордени билан мукофотланди.

Яқинда, А. Мусахоннов раҳбарлик қилаётган конструкторлар гуруҳи янги тур машиналарига ҳам илтайёрлаб берадиган «Р-260-4-2» марказий янги машина лойиҳасини тугатди.

Ишлаб чиқариш қуввати юқори даражада бўлган янги машинанинг биринчи тақриб нусхаси яратилди.

Икки довон ЎРТАСИДА

Кеча Москвада СССР чемпионатининг футбол бўйида олинган командалари ўртасида битта ўйин бўлиб ўтди. Бу учрашувда Марказий армия спорт клуби пойтахтнинг спортчилари билан куч синашди.

Қизилқорни ўтган бу ўйиннинг биринчи бўлимида спортчилар ҳисобини очилди. Ўйин тугалигача бир неча минут қолганда армиячилар ҳисобини тенглаштиришди. Иккинчи бўлимда ҳар иккала команда ҳисобини ўзгартиришга қатъий ҳаракат қилмасини ўйин дурағи натижа билан тугатди.

Бу Марказий армия спорт клуби футболчиларининг биринчи даврадаги охириги ўйинлариди. Армиячилар

Бүгүн

Бойқирдиётган АССР нинг оловқалб ёшлари қардош Туркманистоннинг Газўчоқ шаҳрига жўнаб кетдилар. Улар Хоразм область Хазорасп районида қўшни бўлган бу жойда барпо этилаётган «Солвечин» шаҳрини бунёд этишда қатнашадилар.

— Бу ўтган йили ҳам Учоқ ва Газўчоқ қурилишида бўлиб, насос станциялари, уй-жой қурилишида иштирок этган эдик, — дейди институтнинг II курс студентлари Р. Мансуров ва Ш. Қолдибеков.

— Бу йилги меҳнат семестрида ҳам қардош туркман дўстларга ёрдам беришга қарор қилдик.

Оқ йўл, Сизларга оловқалб ёшлар!

Бүгүн

Ташқи ишлар министри А. А. Громико билан Италия Ташқи ишлар министри Альдо Морони ўртасида музокара ралар бўлди.

«Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Франция Коммунистик партияси делегацияларининг қўшма баёноти» тонгги газеталарда босилган.

5 июлда СССР

СССР Госстрой-

Планетамиз янгиликлари

«Қўшма Штатлар мустақиллиги қуни муносабати билан Жаанубий Вьетнам миллий овозлиқ fronti Марказий Комитети президиумининг раиси доктор Нгуен Хуу Тхо Америка халқига мактуб йўллади. У ўз мактубида Америка халқи Жаанубий Вьетнам Республикаси муваққат революцион ҳукуматининг Вьетнамда тинчлик ўрнатилган қаратилган етти моддадан иборат янги таклифини астойдил қўлаб-қувватлайди, деб умид билдирди.

(ТАСС).

ОДЕХЛИ. Совет «Ревда» телестудиоси шарқий Покистон қочқоқларини йўллаган 3,5 миғтонна гуручин Хиндустонинг Калькутта портига келтирди.

Маълумки, Хиндустон ҳукумати кейинги ойларда Покистоннинг шарқий вилоятидан Хиндустон территориясига ўтган неча миллионлаб қочқоқларини таъминлашда катта қийинчиликларга дуч келганидан кейин жаҳондаги мамлакатларнинг ҳукуматлари мурожаат қилиб, бу проблемани ҳал этишда ёрдам беришни сўраган эди.

СССР ҳукумати бу илтимосни қондиришга таяёр эканлигини билдирди. Хиндустон меҳнат ва ишга жойлаштириш министрлигининг вазиллари гуручининг биринчи қисмини қабул қилиб олиб, берган ёрдам учун Совет Иттифоқига Хиндустон ҳукумати ва халқи номидан ташаккур махор қилдилар.

(ТАСС).

Сув жароҳатидан сақланинг

Иссиқ ёз кунларида сув ҳавзаларида чўмилиб дам олиш асаб ва юрак-томир системасини тинчлатирилади. Буларнинг ҳаммаси ахши. Лекин баъзи кишилар сувда чўмилиш қоидаларига амат қилмай, узларини ногирон қилб қўйишади, гоҳи чўниш ҳолатлари ҳам рўй бериб туради.

Сувда чўниш ҳодисалари кўпчиликда чўмилиётганда сувнинг билмаслигиндан, сувга қалла ташлаб жароҳатланишдан, сувга бехосдан, бирдан тушганда мускуллар ва томirlарнинг тез тортишиш натижасида, сувнинг вақтида қаттиқ чарчашидан, айниқса, кайф устида сувда ноқўя ҳаракатлар қилиш оқибатида содир бўлади.

Бунга мисол қилиб яқинда Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-тегириш институтига олиб келинган бемор Комилжонни олишимиз мумкин, у шахар сув ҳавзаларининг бирида чўмилган пайтда, сувга қалла ташлаган, нажисага, боши тошга урилиб, умуртқа поғонаси эзилган, орқа миёна жароҳатланиб, сузомай қолган. Уни қўтқарув бригадаси сувдан олиб чириб, тезликда даволаш муассасига юборди. Болоя исми бола чўмила туриб, сувда кўп сувай юрган, чарчаши натижасида, унинг беъ томirlарни тортишиб чўкиб кетган ва ҳалок бўлган.

Чўмилиш, бу, нафас йўлларининг сув ва ифлос сув қолдиқлари билан бекилиб қолишидир. Киши чўкиётганда, унинг танасига кислород етишмай, ўнанинг ҳаво йўллари механик ҳолда тўсилади. Чўкиётган кишининг хатардан қўтариш учун унга тез ёрдам кўрсатиш зарур.

Чўкиш содир бўлган жойнинг ўзига махсус ёрдам

кўрсатиш, сувний нафас олдириш, юракни массааж қилиш, аҳволи оғир бўлса, тезлик билан даволаш муассасасига олиб бериш керак.

Агар киши нафас олишга қийналаётган бўлса, медицина ходими-келишини кўтиб ўтирмай, ҳар бир киши унинг нафас олишини, юрак фаолиятини яхшилаш чораларини кўриши лозим. Бу шу билан боғлиқки, киши нафас олишга қийналганда ва юрак фаолиятини киши пасайганда, организм тўғри масаларга, кислород етишмай, бош миёнадаги хужайралар ҳамда марказий бошқарилган бўлади. Биринчи ёрдамни тезлик билан, 3-4 минут ичда кўрсатиш керак.

Сувний нафас олдириш усуллари бир неча хил бўлиб, уларни қўллаш қўйиладигана бўлади: чўкиётган кишини сувдан олиб чириб, текис жойга осмонга қаратган ҳолда ётқизилади. У бўғилмаслиги учун оғзидан тили чиқарилади. Оғзи тоза дасгумол билан тозаланади. Кўкракни кўтарилиб турини учун орқасига юмшоқ валик ёки унинг кийимлари ўраб қўйиши керак. Нафас олишга ҳалақит бермаслиги учун қўйиладигана ёчиб қўйилади. Сўнг сувний нафас олдириш усуллари бошланади. Бунда ёрдам кўрсатувчи киши унинг оғзига ёки бурнинга оғзини қўйиб, нафас олиб-нафас чиқаради. Бу вақтда беморнинг даҳани кўтарилиб, боши орқасига қайрилган бўлиши керак.

Чўкиётган кишига тез ёрдам кўрсатишини иккинчи бир тур — юракни массааж қилишидир. Бунда ҳам бемор текис жойга ётқизилади. Бу усулни сувний нафас олдириш билан бирга, назмай, навбатма-навбат бажариш керак. Юракни ташқи Массааж қилиш техникаси — ёрдам кўрсатувчи киши ёрдамчиларини буюкиб, қўлини беморнинг тез-тез текшириб туриш, соғлом, лекин бактерия ташувчи шахсларни аниқлаш ва даволаш керак. Умум омакталаниш, озиқ-овқат ва сабзавот-мева сотиш жойларида озодликнинг мутлоқ эришиш зарур.

Морнинг чап кўкраги устига қўйди ва минутига 55-60 марта тезликда тебралма ҳаракат қилади. Бу усулни 4-5 марта сувний нафас олдиришдан сўнг бошлаш мумкин. Яна 1-2 марта сувний нафас олдириб, сўнг 4-5 марта юракка ташқи массааж қилинади. Бу усуллар вақтида бажарила, юрак фаолияти яхшиланиб, юрак-қон томirlарни ура бошлайди. Тери ва лабларда бўлган қўтариш белгилари ўзини қўлиб ранг қоллайди. Қон йўллари системаси ҳаракатланиб, бемор ўзига келади.

Сувда бахтсиз ҳодисалар рўй бермаслиги учун аҳоли ўртасида кенг тушунтириш ишлари — кишиларни чўмилаётган вақтларида сувда ўларини қандай тутишлари ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказиш лозим, хатар рўй берганда эса, биринчи ёрдам бериш усуллари ўрганиши керак. Сув ҳавзаларида янчи жойларда СССР ДОСААФ комитетининг кўтқарув станциялари бўлиши зарур. Биринчи ёрдам кўрсатишини билиш, қон суқанди ёрдам кўрсатиш, чўкиётган кўтқариш ва сувний нафас олдириш усули билан ёрдам кўрсатиш асосий омиллардир.

Болаларни анҳор, қўл ва дарё соҳилларида назорат қилиш қўйиладигана табиғий жойларда кўрсатиб қўйилган жойлардан нарига сувий ётмаслиги лозим. Сув қирқоқларида дам олаётганингизда ширтли ичимликларни асло ичманг!

Т. ҲАСАНОВ,

Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-тегириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

ОҚАР СУВЛАРДА ЧЎМИЛГАНДА ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ

ҚАРИ БИЛГАННИ-ПАРИ БИЛМАС

ОЗОДАЛИК-ТУМАН СОҒЛИК

Ич терлама-юқумли касаллик

Бизда ҳар хил юқумли касалликлар, шу жумладан, ошқозон-ичак хасталикларини сезиларли даражада камайиб бормоқда. Ич терлама (брюшная тиф) касаллиги эса, ўткир юқумли касаллик бўлиб, бошқа ошқозон-ичак юқумли касалликларидан орасида анча хавфлидир.

Ич терлама касаллигининг кўзга кўринмас касаллик қаққуруви жониворлар (бактериялар) кўзгатади.

Касаллик асосан йилнинг ёз ва куз фаслларида кўпроқ учрайди. Чунки бу фаслларда ҳаво ҳароратининг юқори бўлиши ва турли мевасабзавотларнинг кўпайиши бактерияларнинг кўпайиб урчишига сабаб бўлади. Бундан ташқари, йилнинг иссиқ фаслларида пашшаларнинг кўпайиши ҳам касалликнинг тарқалишига маълум даражада таъсир кўрсатади.

Ич терлама касалли-

нинг бактерияси соғлом одамларга шу бактериялар билан ифлосланган қўл, озиқ-овқат моддалари, сув, қўл мезалар ва бошқа сабзавотлар орқали юқади.

Ич терлама хасталиги одамларда, одатда, сўнгги-сўнгги тинча кўриш, бадан мушакларида ва миёда оғриқ пайдо бўлиши, иштаҳанинг пасайиши, уйқусизлик ва та на ҳароратининг кўтарилиши билан бошланади.

Беморда тана ҳарорати ошиб бориб, хасталикнинг биринчи хасталиги охирида у 39-40 градусга кўтарилади. Бу даврда беморда тилини қараш бойлаш, меҳраси сўглик, атроф муҳитга лоқайдлик билан қараш, казбиятлик, баъзан эса, ич кетиши ҳолатлари рўй беради. Қорин дам бўлиб, оғриқ сезилади. Касалликнинг кейинги давларида беморларда иштаҳанинг йўқолиши, баъзан кечалари алаҳлаш, қўшдан

кеттиш ҳолатлари қайд қилинади.

Ич терлама касаллиги кўпчиликда ёш болалар ва ўсмирлар орасида кўпроқ учрайди. Буларда касаллик ўта оғир, ўртача оғирликда ва енгил ўтиши мумкин. Хасталик қайси оғирликда ўтмасин, беморларни ўз вақтида врачга кўрсатиш, махсус шифохоналарда даволаш тавсия этилади. Шундай қилинганда, ич терлама касаллиги бемордан бошқа соғлом одамларга юқиниши олдани олиш мумкин бўлади. Акс ҳолда, беморларда ўпка, кўлоқ, кўлоқ олди беэининг ва юрак мушакларининг ялғизланиши, ичидан қон оқиши ёки яраланган ичак деворининг тешилиши қаби ҳақат учун хавфли асоратлар рўй бериши мумкин.

Ич терлама касаллигининг аҳоли ўртасида тарқалишига йўл қўймаслик учун, аввало, хасталикдан тузалган киши-

ҲИҚМАТЛАР

- ◆ Беморнинг кўнглини кўтариш унга янчи соғлиқ бахш этишидир.
- ◆ Гапга берилсанг, у сени баттар гирдобига тортади.
- ◆ Одам ёшининг удултигидан эмас, гапгуссадан қарийди.
- ◆ Турт нарсга: кутутилмаган шодлик, бирдан келган гам, гавзаб ва мастлик киши юзини ўзгартиради.
- ◆ Менинг яхши дўстларим кўп, шунинг учун қаримайман, дебди бир дошманд.
- ◆ Доимо ўлимдан қўриқиб юрадиган киши тириклар орасидаги ўликлар.
- ◆ Ароқ оғизга чивиндек учиб кириб, қайсар филдек чиқади.
- ◆ Ҳамма ногиронликдан кўра майхўрлик одам зотига эзидир.
- ◆ Мастлик — ақлсизлик машқидир.

И. ХАЛИЛОВ,
медицина фанлари кандидати.

НУРЛИ УМР

К ИШИ Л А Р Г А илм-фан эиёсини берши — боғбоннинг ниҳол экинига ўхшайди. Вақти келиб, боғбон ниҳоллари ҳосилга кирганидек, ўқитувчи берган илм эиёсини юртин оёбод, эл турмушини фаровон қилади. Ана шунда, ўқитувчи қалбидан даре-дарё севинч оқади. Бу гоят фахрли бир иш.

СУРАТДА: Ёиёс ота Мусаев набиранс Равшанга ҳарф ўргатмоқда.

Майда хунарманд оилада туғилиб, ёшларда ота-онисидан ақраган Ёиёс Мусаев ҳам шу ёш таратувчи педагогларимиз нздан борини, одамларга илм-фан эиёсини тарқатиш тўғрисида ўйларди. Лекин, бу орауимни рўбга чинаримай деб ўйларди. Чунки, аввало ўзининг ўқиши учун имконият йўқ эди, у етим қолган укалари — Илёс, Маҳмуд, Ҳамид, Вохид ва Ҳанимларни боқиб, тарбиялаш, бир сўз билан айтганда, ота ўзини босиши керак эди.

Шундан сўнг, ўзининг педагогик маҳоратини ошириш борасида тинмай икюдий изланишда бўлди.

Ёиёс ака 1921 йилда бошлаб ёски мактабларни Ислоҳ мактабга айлантириб, болаларни янгича билим даргоҳига жалб этди. Шу йилларда Ёиёс ака партиязининг бу топиригини бажаришда доимо олдинги сафда бўлди. Отанинг шахсий архивидан партия

оёзидиги йўлида катта икюдий иш олиб борди.

Республикаимизда ерсув ислоҳотини ўтказиш ишлари ҳам ўзбек

ва совет органларининг Ёиёс акага ўша даврда берган қатор топириқлари ва уларни бажаришга иштироки тўғрисидаги ахборотлар

совет эиёлиси олдига катта вазифаларни қўйган эди. Бу вазифа маҳаллий деҳқонларни коллектив хўжаликнинг афзаллиги ва унинг моҳиятини атрафлича тушунтириб беришдан ва ҳар бир деҳқонни бу ишда табиабускорлик кўрсатишга даъват этиришдан иборат эди. Ёиёс ака партиязининг бу топиригини бажаришда доимо олдинги сафда бўлди. Отанинг шахсий архивидан партия

Ота ўзининг педагогик касбини бошқар қатори фарзандларига ҳам кунг билан ўргатди. Унинг катта фарзанди Фаёз Мусаев — географ, педагогика фанлари кандидати, иккинчиси Мирзоат — журналист, катта келини Раёно — ота касбига меҳр қўйиб ўқитувчилик касбини эгаллаган. Умуман, бу оилани ҳақли равишда педагоглар оиласи десга бўлади.

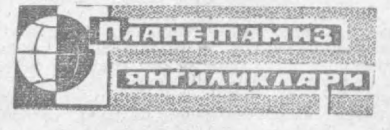
Коммунистик партия на Совет ҳукумати талант педагог Ёиёс Мусаевни республикада халқ маорифини юксалтиришдаги хизматларини юксак баҳолаган. У 1944 йилда Ўзбекистонда биринчи қатори «Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи» унвони, кейинчалик, «Шавкатли меҳнати учун» медали, «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени, 1970 йилда юбилей медали, шунингдек, Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг қатор фахрий ёрдиқлари билан мукофотланган.

Талантли педагог халқ ўқитувчиси Ёиёс ота Мусаев ҳозир пирибадавлат, пенсионер. У қариллиқ гаштини сурмоқда.

Отанинг 34 та невараси дастлабки саводни ўз бобосидан олган. Бу йил мактабга чиқадиган Равшан ҳам бобосидан таҳсил олиб, ўқини-ёзини ўрганди.

Етими бақорини кўрган мурабий Ёиёс отага биз шогирдлар таъзим қиламиз.

Т. ТОШҲАЛОВ

ДУСТЛИК ҲАФТАСИ

ПХЕНЬЯН. Халқ Кореясида СССР билан КХДР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида имзоланган шартноманинг 10 йиллигига бағишланган Корея-Совет дўстлиги ҳафтаси бошланди.

Корея-Совет дўстлиги жаҳмиати марказий правленийси раисининг ўринбосари Тен Чун Гин Пхеньяндаги маданият уйида дўстлик ҳафтасини очинга бағишланган тантанали маросимда гапириб, бу шартноманинг тузилиши КХДР билан СССР ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш, шунингдек Узоқ Шарқ районида тинчликни таъминлаш ишига қўшилган катта ҳисса бўлди, деб таъкидлади. Илгиллида СССРнинг Корея Халқ Демократик Республикасидаги элчиси Н. Т. Сулариков нутқ сўзлади.

Дўстлик ҳафтаси давомида халқ Кореясининг кўпгина шахарларида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома имзоланган куннинг 10 йиллигига бағишланган тантанали йилгилишлар ўтказилди. Шонли сана тўғрисида радио орқали махсус эшиттиришлар берилади ва дўстлик кечалари ўтказилди.

СОВЕТ-ЭФИОПИЯ ҲАМКОРЛИГИНИНГ РАМЗИ

АДДИС-АБЕБА. Эфиопия императори Хайле Селассие 1 Эфиопияда маорифни ривожлантиришда ёрдам берганини учун СССР ҳукумати га чўқур миннатдорчилик изҳор қилди. Бахрдорда Совет Иттифоқининг ёрдами билан курган политехника институтини битириб чиққан ёшларга дипломлар топириш тантанали маросимида сўзлаган нутқида Эфиопия императори ана шу олдй ўқув юртини «Эфиопия билан СССР ўртасидаги кўп йиллик дўстлик ва ҳамкорликнинг рамзи» деб атади. 150 йилгит ва бир қиз институтни битирганлиги тўғрисида диплом олади. Бу қиз мамлакатда жуда оз бўлган техника олдй ўқув юрларидаги бирини битириб чиққан 788 киши орасида бирдан-бир аёни киши бўлди.

Институтда ишлаётган совет муаллимлари эўр меҳнат сарфлаб таърирлаб чиқарган ёш мутахассислар орасида тўғричиликлар ва химиклар, бинокрлар ва энергетиклар, механиклар ва металлчилар бор.

МУСТАҲҚАМ ҲАМКОРЛИК

БЕРЛИН. Совет Иттифоқиде, деб хабар бериб АДН агентлиги, 1963 йилдан тўғриб 1970 йилгача Германия Демократик Республикасидаги 653 аторнинг асарларини 27 миллион нусхада ортиқ нашр этилди. Хар икки давлат нашриятлари ўртасидаги кенг ҳамкорлик бошланганга 20 йилдан энг вақт бўлди.

Немис тилида КПСС тарихи олти томликнинг нашр этилганлиги бундай ҳамкорликни яққол кўрсатувчи мисолларнинг биридир. Дастлабки икки том 1970 йилда 30 минг нусха нашр этилди. Германия Демократик Республикасининг «Дитц-Ферлаг» нашрияти ва Совет Иттифоқининг «Прогресс» нашрияти КПСС тарихи томларини биргаликда чоп этмоқда.

Германия Демократик Республикасида нашр этилган китобларнинг талайгина қисми Совет Иттифоқидеги политехника таълими жорий қилинган умумий ўрта мактаблар учун мўлажалланган. Бу мактаблар ҳар йили 22 миллион донна дарслик олмақдалар.

(ТАСС).

АГРЕССИЯГА ҚАРШИ

ХЕЛЬСИНКИ. Бу ерда Финляндия пойтахти ёшлари вакиллариининг Вьетнамдаги АҚШ агрессиясига қарши норозилик намоишини бўлди. Намойиш «Яшасин Жанубий Вьетнам Халқ Озодлик фронтини», «Жанубий Вьетнам халқи галаба қилади», «АҚШ, Вьетнамдан йўқол!» деган шорлар остида ўтди.

АҚШ Марказий разведка бошқармасининг директори Р. Холмс матбуот вакиллари билан суҳбатда айтдики, унинг қарамоғидеги ташкилотнинг асосий вазифаларидан бири «МРБ ишини Америка жамоатчилигига мослаштиришдан, аслича иш тутмасликдан иборат». Аслида эса Америка разведкасининг бошлиги ходимларининг ватандошлари тўғрисида тўла ахборот йиғишга қаратилган ҳар қандай уринишини қўллаб-қувватлайди.

«ОЗОДЛИК» СЕРГАК. Америкада чиқадиган «Дейли Уорлд» газетасидан олинди. ТАСС фототермажаси.

Норозилик резолюцияси

НЬЮ-ЙОРК. Анжеле Дэвисни ҳўмоқ қилуви студентлар китобининг раиси Э. Янг бундай леда: «Анжеле Дэвисдан шафқатсизларча ўч олиш йўлидаги уриниш ирқчиларнинг негрлар, Пуэрто — рикониклар, Мексикаликларга мансуб бўлган Америкаликлар ва Индеелларнинг ҳуқуқларига қиланган умумий ҳўжумига ҳосе бир ҳаракатидир. Сохта айб асосида А. Дэвисни ҳўм қилишга уриниш ҳўмаа америкаликларнинг демократик ҳуқуқларига ҳўжум қилинаётганлигини билдириди. Анжеле биз олиб бораётган курашнинг рамзи бўлиб қолди.

АҚШ гарбий соҳили юрт юзчилари ва омбор ишчилари масаба соқои ёрдамчи ишчилар бўлишига қўлаб бўлган хотин-қизлар Калифорния штатидеги Оланда шҳрида тўпланиб, Анжеле Дэвисдан ўч олишнинг қарини норозилик резолюциясини қабул қилдилар.

(ТАСС).

Тинчлик манфаатларини кўзлаб

ХАНОЙ. Жанубий Вьетнам Республикасининг муваққат революцион ҳукумати илгари сурган етти моддалдан иборат тақлиф тинчлик манфаатларини кўзлаб янги ва муҳим ташаббусдир. Бу тақлиф Қўшма Штатларнинг ўз обрўсини сақлаб қолгани ҳолда Вьетнамдаги агрессия урушини тўхтатишига имконият яратиб беради, деб таъкидланади озодлик матбуот агентлигининг шарҳларида.

Бу тақлиф, деб таъкидлайди, агентлик, Вьетнам халқининггина эмас, Америка халқининг ва бутун жаҳон халқларининг ҳам орзу-тилаклари ва манфаатларига мос бўлиб туради.

Шарҳларда таъкидлаб ўтилгандек, Қўшма Штатлар агрессордир. Шу сабабли Қўшма Штатлар ўз агрессиясини тўхтатиши, ўзининг ҳамма қўшиқларини ва ўз гуамашталарининг қўшинини ҳеч қандай шарт қўймай Жанубий Вьетнамдан олиб чиқиб кетиши керак. АҚШ Сайтовдаги ҳозирги қўриқчо режимини қўллаб қувватламаслиги, Жанубий Вьетнам халқининг ўз ишларини ташқаридан ҳеч нимни аралаштирмай ҳал этишига имкон бериши лозим.

(ТАСС).

КАТТА МУВАФФАҚИЯТ

Совет Иттифоқининг фан ва техникаси, маданияти ва санъати тараққийти билан танишиш имконига эга бўлган ўн минглаб швейцарияликлар, Базелда Совет виставаси очилган дастлабки кунларда бу ерда бўлдилар.

Базелликлар ҳамда Цюрих, Женева, Лугано ва бошқа шҳарлардан ҳамда Швейцариянинг хўшамазра жойларидан бу ерга кишилар оилаларини, мактаб ўқитувчилари эса ўқувчиларини бошлаб келмоқда. Космос бўлими ҳамшиша гажум: «Луноход-1»нинг макети, кема кабинеси ва космонавтларнинг скафандрини томоша қилаётганлар жуда кўп.

«Халқаро китоблар» стендида бир тўда томошабинлар йиғилган ўқишмоқда. Етти оз номдаги китоблар, репродукциялар альбомлари, каталоглар, проспектар, маршалар комплекти ва пластиклар тўплами орасида икки бўлиб «Ленин адабиёти» — В. И. Ленин асарлари ҳамда у қадағи китоблар кўпчилигининг эътиборини тортади. Шунинг айтиш етарлики, ҳозиргача Ленин сариясида мингдан ортиқ китоб сотилди.

«Халқаро китоблар» стенди

ПХР. Варшаванинг машҳур боғи Лазенкида май ойидан бошлаб тоғон кўлга қадар ҳар завошба кўни бир соат Шоленинг ўлмак асарларини ижро этилади. Бундай концертлар ҳамма, ҳатто ёшлар ёғатганда ҳам кўп кишиларнинг иштирокига ўтади. Варшаваликлар ва меҳмонлар бу ерга Польшанинг энг яхши музикачилари ижросида совими куйларини тингловани келишад.

СУРАТДА: Шовен музикаси тингланмоқда.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

ёнида швейцарлар шу ернинг ўзиде сотиб олган совгалари қандай тейёрлангани бивен таъинишлари мумкин.

Швейцария фирмалари эътиборини совет тоқарлик, фрезерлик, силлиқлаш, станоклар ҳам тортипти. Виставода намойиш қилинаётган ўн икки стондан тўққизтаси сотилди.

«СССР билан ҳамкорлик қилишдан хурсандимиз» тақлиф ва мулоқазлар дастурига турли кишилар томонидан турлича ёзилган ёзувлардан аiena шу маънони ўқиб мумкин. «Брево!» — энг таъсирчан томошабинлар эва шундай дейишмоқда.

С. КАТАЕВ,
АПН музбир,
Базель.

Арабистон ярим ордонинг жанубий-шарқиде Оман давлати жойлашган. Бу давлат 1970 йили соби Оман мамликини бирлаштурувчи иштирокчи бўлиб, бу ерда янги ҳукумат ташкил қилди. Бу аграр ва иқтисодий жиҳатдан қолоқ мамлакатда ҳамон феодаллик ҳамда қабилачилик ҳукмронлик қилмоқда. Аҳолиси асосан чорвачилик билан шуғулланади.

СУРАТДА: Салом (Дофар ялвоти) десқонлари.

Н. Кавунишқов фотоси. ТАСС фототермажаси.

ТОШКЕНТ 3 ОҚШОМ 1

